

**Latvijas Bankas noteikumu projekta
"Maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu iekšējās kontroles sistēmas
noteikumi" anotācija**

Nosaukums	Maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu iekšējās kontroles sistēmas noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma 48. panta otrā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu iekšējās kontroles sistēmas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 31. marta normatīvos noteikumus Nr. 29 "Maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu iekšējās kontroles sistēmas izveides normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 29).</p> <p>Noteikumu projekts izstrādāts ar mērķi nodrošināt, ka maksājumu iestādes un elektroniskās naudas iestādes izveido to darbības raksturam, apjomam un sarežģītībai piemērotu, visaptverošu un efektīvu iekšējās kontroles sistēmu.</p> <p>Noteikumu projekts nosaka prasības iekšējās kontroles sistēmas izveidošanai un tajā iekļaujamajiem elementiem, tai skaitā maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu stratēģijas noteikšanai un darbības plānošanai, atbilstošas organizatoriskās struktūras izveidošanai, risku pārvaldīšanai, grāmatvedības un vadības informācijas sistēmas izveidošanai, aktīvu, klientu līdzekļu un informācijas sistēmu aizsardzībai, valdes un padomes funkcijām iekšējās kontroles sistēmas jomā, kā arī iekšējā audita nodrošināšanai.</p> <p>Salīdzinājumā ar Noteikumiem Nr. 29 noteikumu projektā ir izslēgti to terminu skaidrojumi, kuri lietoti Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā, precizētas atsauces uz Finanšu un kapitāla tirgus komisijas izdotajiem noteikumiem, kā arī mainīts noteikumu nosaukums saskaņā ar Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likumā noteikto deleģējumu.</p>
Leģitīmais mērķis	<p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un Latvijas</p>

	<p>Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p> <p>Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus uzraugs jeb Latvijas Banka, un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam.</p> <p>Nosakot maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm prasības un veicot šo prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteiktā pienākuma – veicināt finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi.</p> <p>Noteikumu projekts nepieciešams, lai veicinātu vienotu un precīzu maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm saistošo regulējošo prasību piemērošanu iekšējās kontroles sistēmas izveidošanas jomā.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Nosakot vienotas prasības pārvaldības sistēmas izveidošanai, tiek nodrošināta vienota maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu izpratne un pieeja regulējošo prasību interpretācijai un piemērošanai, kas ir būtisks faktors, lai nodrošinātu finanšu tirgus stabilitāti.</p> <p>Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt tirgus dalībniekiem vienotas prasības iekšējās kontroles sistēmas izveidošanai, ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nenasniegtu izvērīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Izraugoties piemērotāko līdzekli leģitīmā mērķa sasniegšanai, Latvijas Banka izvērtēja, ka nebūtu atbilstoši izdot, piemēram, zemāka ranga normatīvos aktus, kuri nebūtu tirgus dalībniekiem juridiski saistoši. Turklāt noteikumu projekta izstrādi pilnvarojošās normas skaidri norāda uz noteikumu izstrādi, kas ļauj Latvijas Bankai ne tikai efektīvāk īstenot no Latvijas Bankas likuma izrietošās tiesības un pienākumus tirgus dalībnieku uzraudzībā, bet arī veicinās maksājumu pakalpojumu saņēmēju un elektroniskās naudas turētāju interešu aizsardzību.</p> <p>Vienlaikus ar noteikumu projektu tiek noteiktas prasības, kuras Latvijas Banka uzraudzības ietvaros var konkrēti kontrolēt un nepieciešamības gadījumā par konkrētu prasību pārkāpumu piemērot maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm korektīvos pasākumus vai sankcijas.</p> <p>Respektīvi, normatīvais akts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība). Otrkārt, nav</p>

	<p>iespējams pēc būtības īstenot citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzību ar citiem līdzekļiem, kā arī nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Treškārt, sabiedrības labums no normatīvā akta prasību piemērošanas ir lielāks par nelielu papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas konkrētajiem tirgus dalībniekiem varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.</p>
Spēkā stāšanās	Nākamajā dienā pēc publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" atbilstoši Latvijas Bankas likuma 8. panta otrajai daļai.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Ar noteikumu projektu maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm netiek noteiktas jaunas prasības iekšējās kontroles sistēmas izveidošanai. Noteikumu projektā ietverta prasību izdošana jaunā redakcijā nerada papildu administratīvo slogu tirgus dalībniekiem, uz kuriem ir attiecināmas noteikumu projekta prasības.
Saistītie dokumenti	<p>Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likums; 2) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 31. marta normatīvie noteikumi Nr. 29 "Maksājumu iestāžu un elektroniskās naudas iestāžu iekšējās kontroles sistēmas izveides normatīvie noteikumi"; 3) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 11. augusta normatīvie noteikumi Nr. 126 "Sankciju riska pārvaldīšanas normatīvie noteikumi"; 4) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 8. septembra normatīvie noteikumi Nr. 150 "Informācijas tehnoloģiju un drošības risku pārvaldības normatīvie noteikumi".
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts 2023. gada 20. decembrī tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot iesniegt priekšlikumus līdz 2024. gada 10. janvārim. Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību 2023. gada 21. decembrī individuāli tika informēta Latvijas Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas iestāžu asociācija.
Saskaņošanas rezultāti	<p>Saskaņošanas procesā un sabiedrības līdzdalības gaitā par noteikumu projektu netika saņemti priekšlikumi, iebildumi vai komentāri.</p> <p>Noteikumu projekts 2024. gada 13. februārī tika izskatīts Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē, kurā par to</p>

	netika saņemti iebildumi vai priekšlikumi, atbalstot noteikumu projekta iesniegšanu apstiprināšanai Latvijas Bankas padomē.
--	---